

Effect of Teaching Academic Skills on Academic Achievement in Medical Emergency Students

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Otaghi M.* PhD

How to cite this article

Otaghi M. Effect of Teaching Academic Skills on Academic Achievement in Medical Emergency Students. Education Strategies in Medical Sciences. 2015;8(5):269-274.

ABSTRACT

Aims An important aspect of the student's learning in academic performance is self-regulating. Students without required academic achievement skills need educational approaches to obtain the required insight in self-regulate learning. The aim of this study was to determine the effects of teaching academic skills on academic achievement in the advanced diploma medical emergency students of Ilam University of Medical Sciences.

Materials & Methods The intervening pretest-posttest study without any control group was a section of a greater action-research study to conduct and implement an educational process. The intervention included two 3-hour educational workshops for ten academic skills at one month interval for 23 advanced diploma medical emergency students of Ilam University of Medical Sciences during their second educational semester in 2014. The study tool was a 10-pharse self-made questionnaire, its validity and reliability was confirmed. Data was analyzed in SPSS 21 software using Paired-T test.

Findings There was an increase in the mean total score of academic skills after the intervention ($p=0.009$). From ten skills, the differences between the mean scores before and after the intervention were significant only in academic planning skills ($p=0.025$), the utilization of the memory strengthening methods ($p=0.045$), and correct study techniques ($p=0.031$). Academic intervention affected the students' academic achievement (GPA) ($p=0.001$).

Conclusion Conducting academic skills educational workshops affects the utilization of the skills by the students and their academic achievements.

Keywords Academic Skills; Academic Achievement; Learning

CITATION LINKS

[1] Self-regulated learning [2] Bootstrapping learner's self-regulated learning [3] Regulation of motivation: Evaluating an underemphasized aspect of self-regulated learning [4] Role of meta-cognition in learning process [5] Self-regulated learning and academic achievement: An overview [6] Assessment of the current situation of - self-directed learning skills in medical students [7] Estilos y estrategias de aprendizaje en el rendimiento académico de los estudiantes de la universidad peruana "los andes" de huancayo - perù [8] Self-regulated learning strategies & academic achievement in online higher education learning environments: A systematic review [9] Estrategias atencionales Y rendimiento academico en estudiantes de secundaria [10] The relationship of students' study strategies with their personal characteristics and academic background [11] The relationship between learning characteristics and academic achievement in nursing and midwifery students [12] Assessment of influencing factors of educational decline and presenting suitable solutions from the students viewpoints of Arak University of Medical Sciences [13] Relationship between affective self-regulation and study skills with educational performance of students of Isfahan University of Medical Science [14] The relationship between students' study skills and academic achievement [15] Relationship of study skills and exam preparation method in master students [16] Relationship between studying and learning strategies and academic performances in medical sciences students [17] Effectiveness of learning strategy instruction on academic performance: A metaanalysis [18] Do psychosocial and study skill factors predict college outcomes? A meta-analysis [19] Metacognition, achievement goals, study strategies and academic achievement: pathways to achievement [20] Study skills in nursing and midwifery students of Golestan University of Medical Sciences [21] Assessment of the habits and study skills in the dental students [22] Evaluation of study skills among student of Mashhad Dental School in academic year 2008-2009 [23] Assessment of influencing factors of academic achievement of students in Tehran University of Engineering to present a model of predicting their academic achievement [24] Progress motivation among Baqiyatallah University of Medical Sciences students and its relationship with academic achievement

*Nursing Department, Nursing & Midwifery Faculty, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

Correspondence

Address: Faculty of Nursing & midwifery, Ilam University of Medical Science, Banganjab, Ilam
Phone: +98 8433351791
Fax: +98 8432227123
otaghi-m@medilam.ac.ir

Article History

Received: December 6, 2015

Accepted: January 3, 2016

ePublished: January 10, 2016

تأثیر آموزش مهارت‌های تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان فوریت پزشکی

معصومه اطاقی* PhD

گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

چکیده

اهداف: خودتنظیمی جنبه مهم یادگیری دانشجو در عملکرد دانشگاهی است. دانشجویانی که مهارت‌های لازم را برای پیشرفت تحصیلی ندارند، نیاز به رویکردهای آموزشی دارند تا بصیرت لازم را برای یادگیری خودتنظیم به دست آورند. پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر آموزش مهارت‌های تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع کاردانی فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مداخله‌ای با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون بدون گروه کنترل، بخشی از یک مطالعه بزرگ‌تر اقدام‌پژوهی برای هدایت و اجرای یک فرآیند آموزشی بود. مداخله شامل برگزاری دو کارگاه آموزشی سه‌ساعته مهارت‌های تحصیلی ده‌گانه به‌فاصله زمانی یک ماه برای ۲۳ دانشجوی مقطع کاردانی فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام طی دومین ترم تحصیلی آنان در سال ۱۳۹۳ بود. ابزار پژوهش، پرسش‌نامه خودساخته ۱۰ عبارتی بود که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفت. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون T زوجی در نرم‌افزار SPSS 21 انجام شد.

یافته‌ها: میانگین نمره کلی مهارت‌های تحصیلی بعد از مداخله افزایش یافت ($p=0/009$). از ده مهارت مربوطه، تفاوت میانگین نمرات در قبل و بعد از مداخله، فقط در مهارت‌های برنامه‌ریزی تحصیلی ($p=0/025$)، استفاده از روش‌های تقویت حافظه ($p=0/045$) و تکنیک‌های صحیح مطالعه ($p=0/031$) معنی‌دار بود. مداخله آموزشی بر میزان پیشرفت تحصیلی (مدل) دانشجویان نیز تأثیر داشت ($p=0/001$).

نتیجه‌گیری: اجرای کارگاه‌های آموزشی مهارت‌های تحصیلی بر کاربرد این مهارت‌ها توسط دانشجویان و پیشرفت تحصیلی آنان موثر است.

کلیدواژه‌ها: مهارت‌های تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، یادگیری خودتنظیم

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۹/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۰/۱۳

* نویسنده مسئول: otaghi-m@medilam.ac.ir

مقدمه

از دهه ۱۹۸۰ به بعد، یادگیری خودتنظیم به‌عنوان راهبردی نو برای کمک به فراگیران به‌منظور تسلط بر فرآیندهای یادگیری و به‌طور کلی بهبود کیفیت یادگیری، مورد توجه روان‌شناسان، مشاوران و متخصصان تعلیم و تربیت قرار گرفت[1]. فراگیران خودتنظیم فعالانه در جستجوی این هستند که چه چیزی بیاموزند و چگونه با

انواعی از راهبردهای یادگیری به اهدافشان به‌خوبی دست یابند[2]. خودتنظیمی جنبه مهم یادگیری دانشجو در عملکرد دانشگاهی است. فراگیران خودتنظیم، فراگیری خودکار، بازخوردی و کارآمد هستند. این افراد توانایی‌های شناختی و فراشناختی و نیز عقاید و نگرش‌های انگیزشی مورد نیاز برای درک، پایش و هدایت یادگیری خود را داشته و در فرآیند یادگیری فعال هستند[3]. فراگیر باید در یادگیری خود نقشی فعال داشته باشد و یاد بگیرد که یادگیری خود را ارزیابی نماید و اگر راهبردهای یادگیری‌اش موفق نبود، از راهبردهای جدید استفاده نماید[4]. زمانی که دانشجویان فقدان اراده یا مهارت‌ها را برای پیشرفت تحصیلی نشان می‌دهند، نیاز به رویکردهای آموزشی دارند که جهت را نشان داده و بصیرت لازم را به سمت فرآیندهای یادگیری خودتنظیم فراهم آورد[5]. در رشته‌های پزشکی، توانایی هدایت و تنظیم تجارب یادگیری فردی، مساله‌ای بسیار مهم برای موفقیت بوده و مهارت‌های یادگیری خودراهر که با یادگیری مادام‌العمر در ارتباطند، بسیار مهم هستند. همچنین این مهارت‌ها به دانشجویان در کسب دانش و مهارت‌ها و نگرش‌های منحصربه‌فرد در رشد شخصی و حرفه‌ای‌شان کمک شایانی خواهد کرد. بنابراین توانمندسازی دانشجویان برای کسب مهارت‌های لازم برای یادگیری خودراهر باید یکی از اهداف نهایی کوریکولوم‌های آموزشی باشد[6].

مطالعات بسیاری نشان داده‌اند بین راهبردهای یادگیری و مطالعه فراگیران با عملکرد و موفقیت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد[7-16]. یک مطالعه متاآنالیز با بررسی ۵۸ مقاله نشان داد که راهبردهای مطالعه و یادگیری موثرترین عامل پیشرفت تحصیلی دانشجویان محسوب می‌شود[17]. متاآنالیز دیگری با بررسی ۱۰۹ مطالعه نشان داد که عوامل روان‌شناختی و مهارت‌های مطالعه برآیندهای تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند[18]. در مطالعه‌ای که روی ۹۵۲ دانشجوی سال اول روان‌شناسی انجام گرفت، یک مدل اثربخشی یادگیری خودتنظیم توسعه و آزمون شد. این مدل شامل اهداف موفقیت، فراشناخت، راهبردهای مطالعه و موفقیت تحصیلی بود[19]. مطالعات انجام‌شده در ایران در خصوص عادات، مهارت‌ها، شیوه‌ها و منابع مطالعه دانشجویان نشان می‌دهند مهارت‌ها و عادات مطالعه اکثر دانشجویان مطلوب نیست[15، 20، 21]، شیوه مطالعه و منابع مطالعه آنان از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست[22]. تحصیل در دانشگاه باعث بهبود مهارت‌های مطالعه آنان نشده است[20]، راهبردهای مطالعه و یادگیری نقش زیادی در پیشگویی پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارند[16] و دانشجویان با معدل تحصیلی بالاتر از مهارت‌های مطالعه بالاتری برخوردار بوده‌اند[14]. مطالعات در خصوص پیشرفت تحصیلی دانشجویان نشان می‌دهند در متغیر راهبردهای خودتنظیمی، مولفه‌های راهبردهای شناختی و فراشناختی، مدیریت تلاش، همیاری در یادگیری و جستجوی کمک یادگیری بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان موثر هستند[23]. با تقویت

محتوای آموزشی مهارت‌های تحصیلی ده‌گانه شامل برنامه‌ریزی، مدیریت زمان، تمرکز، روش‌های تقویت حافظه، تکنیک‌های مطالعه صحیح، یادداشت‌برداری، خلاصه‌نویسی، تندخوانی، تست‌زنی و کنترل اضطراب امتحان برگزار شد. پیش‌آزمون و پس‌آزمون کارگاه، از طریق یک پرسش‌نامه شامل ۱۰ عبارت در مقیاس لیکرت در زمینه استفاده از مهارت‌های تحصیلی فوق‌الذکر انجام گرفت. پیش‌آزمون قبل از برگزاری کارگاه و پس‌آزمون همزمان با امتحانات پایان ترم گرفته شد. اعتبار صوری و محتوای این پرسش‌نامه با نظر ۱۰ نفر از اعضای هیات علمی تایید شد. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از روش آزمون مجدد و با ضریب همبستگی $0/90$ تایید شد. تنظیم مقیاس لیکرت این پرسش‌نامه به صورت هرگز، به ندرت، گاه‌گاهی، اغلب و همیشه است که نمرات یک تا ۵ به ترتیب به آنها تعلق می‌گیرد. حداکثر و حداقل نمره برای هر سؤال به ترتیب ۵ و یک هستند. حداکثر نمره کل مهارت‌های تحصیلی ۵۰ است که استفاده بهینه دانشجویان از مهارت‌های تحصیلی را نشان می‌دهد. بدیهی است نمرات بالاتر استفاده بیشتر و بهتر دانشجویان را از مهارت‌های تحصیلی منعکس می‌کنند.

تجزیه و تحلیل آماری داده‌های حاصله به صورت توصیفی (جدول فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی با استفاده از آزمون T زوجی در نرم‌افزار SPSS 21 انجام شد. پیشرفت تحصیلی دانشجویان با معدل ترم آنان سنجیده شد.

یافته‌ها

تمام شرکت‌کنندگان مرد و مجرد با میانگین سنی $20/43 \pm 2/31$ (۱۸ تا ۲۷) سال بودند. ۴ نفر ساکن ایلام، ۱۶ نفر شهرستان‌های استان ایلام و ۳ نفر سایر استان‌های کشور بودند. تفاوت میانگین نمره کل مهارت‌های تحصیلی دانشجویان، قبل و بعد از مداخله معنی‌دار بود. قبل از مداخله بیشترین و کمترین میانگین نمره مربوط به مهارت کنترل اضطراب امتحان و مهارت استفاده از روش‌های تقویت حافظه بود. بعد از مداخله بیشترین و کمترین میانگین نمره باز هم مربوط به این دو مهارت بود که افزایش نمره مهارت استفاده از روش‌های تقویت حافظه بعد از مداخله معنی‌دار بود. همچنین بعد از اجرای مداخله آموزشی، افزایش نمره مهارت‌های برنامه‌ریزی تحصیلی و تکنیک‌های صحیح مطالعه معنی‌دار بود، ولی در سایر مهارت‌های تحصیلی معنی‌دار نبود (جدول ۱).

در بررسی تأثیر مداخله آموزشی مهارت‌های تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی (معدل) دانشجویان، اختلاف میانگین معدل ترم اول ($15/05 \pm 1/23$) و معدل ترم دوم ($15/75 \pm 1/29$) معنی‌دار بود ($p=0/001$). همچنین بالاترین و پایین‌ترین معدل در ترم اول به ترتیب $17/42$ و $12/43$ بود که در ترم دوم به $17/91$ و $13/49$ رسید.

انگیزش پیشرفت در دانشجویان می‌توان میزان موفقیت تحصیلی را افزایش داد [24] و یکی از عواملی که بر پیشرفت یا عدم پیشرفت تحصیلی دانشجویان اثر قابل توجهی دارد، روش مطالعه است [12]. همچنین مطالعات و پژوهش‌های دهه اخیر به اثربخشی راهنمایی و مشاوره دانشجویی و تأکید بر برگزاری دوره‌های آموزشی در خصوص مهارت‌های تحصیلی در قالب آموزش کارگاهی یا به شکل ارایه واحد درسی در ابتدای ورود به دانشگاه اشاره داشته‌اند [11، 14، 20-22]. بنابراین ضرورت دارد مشاوران در مشاوره‌ها و برنامه‌ریزی‌های تحصیلی، راهبردهای یادگیری را به مراجعان خود آموزش داده و نحوه به‌کارگیری آن را تبیین نمایند [1].

پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر آموزش مهارت‌های تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع کاردانی فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام انجام گرفت.

مواد و روش‌ها

این مطالعه بخشی از یک مطالعه اقدام‌پژوهی برای هدایت و اجرای یک فرآیند آموزشی بود که روی ۲۳ دانشجوی مقطع کاردانی فوریت پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ورودی بهمن ۱۳۹۲ به‌منظور توسعه مهارت‌های یادگیری آنان از طریق آموزش راهبردهای خودتنظیمی در ۳ دوره ۴ ماهه (۳ ترم تحصیلی) انجام گرفت. طرح کلی مطالعه بدین صورت شکل گرفت که در پایان ترم اول (تیر ۱۳۹۳) و هنگام بررسی پرونده‌های آموزشی این دانشجویان توسط استاد مشاور، مشکلات تحصیلی به‌صورت پایین‌بودن معدل ترم، رد شدن برخی دانشجویان در واحد درسی و فقدان انگیزه کافی برای پیشرفت تحصیلی شناسایی شدند. با مطالعه کتب و مجلات و مشاوره با سایر همکاران، راهبردهایی برای حل این مشکلات در نظر گرفته شد. نهایتاً راه حل "آموزش گروهی مهارت‌های خودتنظیمی به‌منظور توسعه مهارت‌های یادگیری دانشجویان" با توجه به سهولت اجرا، احتمال بازدهی بیشتر با صرف وقت کمتر، مقرون‌به‌صرفه بودن برای دانشجو و سیستم آموزشی، تکیه بر تأثیرات مثبت و مطلوب گروه، نیاز کمتر به هماهنگی‌های بین‌بخشی و فرابخشی در سیستم آموزشی و نیز استفاده از تجارب فردی پژوهشگر به‌عنوان مشاور و مدرس انتخاب شد. مداخله آموزشی به‌صورت اجرای یک یا دو کارگاه آموزشی طی هر ترم تحصیلی (بسته به شرایط زمانی، برنامه هفتگی دانشجویان و استاد مشاور و امکانات دانشکده) در زمینه آموزش مهارت‌های خودتنظیمی در حیطه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری یادگیری با برگزاری پیش‌آزمون و پس‌آزمون مربوطه در نظر گرفته شد.

مطالعه با طرح مداخله‌ای پیش‌آزمون-پس‌آزمون بدون گروه کنترل طراحی شد. از اوایل ترم دوم تحصیلی این دانشجویان (مهر ۱۳۹۳) دو کارگاه ۳ ساعته به‌فاصله زمانی یک ماه تحت عنوان "مهارت‌های تحصیلی" توسط استاد مشاور و برای دانشجویان این مقطع با

جدول (۱) میزان استفاده دانشجویان از مهارت‌های تحصیلی قبل و بعد از مداخله آموزشی

قبل از مداخله آموزشی	بعد از مداخله آموزشی	سطح معنی‌داری
۳/۳۰±۰/۸۲	۳/۷۰±۰/۷۰	۰/۰۲۵
۳/۳۴±۰/۷۷	۳/۶۱±۱/۰۸	۰/۲۴۸
۳/۳۰±۰/۸۷	۳/۵۲±۰/۷۹	۰/۲۳۳
۲/۲۱±۱/۰۴	۲/۷۰±۱/۱۴	۰/۰۴۵
۲/۹۶±۰/۹۸	۳/۴۳±۰/۹۵	۰/۰۳۱
۳/۴۳±۱/۲۴	۳/۶۱±۱/۲۷	۰/۴۲۶
۳/۲۲±۱/۲۴	۳/۷۴±۱/۲۹	۰/۰۶۹
۲/۹۶±۱/۰۲	۲/۹۶±۱/۰۷	۱/۰۰۰
۳/۱۷±۱/۱۵	۳/۴۳±۰/۹۰	۰/۰۸۳
۳/۷۸±۱/۰۰	۳/۸۲±۰/۹۹	۰/۸۲۴
۳/۱۷±۵/۷۰	۳۴/۶۰±۵/۷۰	۰/۰۰۹

بحث

نتایج این مطالعه نشان داد که بعد از مداخله آموزشی به صورت اجرای کارگاه مهارت‌های تحصیلی طی ترم، میزان استفاده دانشجویان از این مهارت‌ها به صورت معنی‌داری افزایش یافت. معمولاً افزایش آگاهی در مورد مهارت‌های تحصیلی با کاربرد بیشتر آنها مرتبط است. مطالعه‌ای روی دانشجویان دندان پزشکی مشهود نشان داد که دانشجویان آگاهی کافی از مهارت‌های مطالعه ندارند که باعث می‌شود احساس بازدهی کافی نداشته باشند [22]. از طرف دیگر، دیدگاه عموم دانشجویان در خصوص رابطه مهارت‌های تحصیلی با پیشرفت تحصیلی مثبت است و آنها را به استفاده از این مهارت‌ها ترغیب می‌نماید. در مطالعه‌ای روی دانشجویان علوم پزشکی اراک یکی از عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان، روش‌های مطالعه بوده است [12]. همچنین اجرای کارگاه آموزشی مهارت‌های تحصیلی در افزایش خودآگاهی دانشجویان و جهت‌دهی آنان به سوی یادگیری خودتنظیم موثر است. پژوهشگران در بسیاری از مطالعات، آموزش مهارت‌های تحصیلی را در قالب دوره‌های آموزشی نظیر کارگاه آموزشی یا واحد درسی پیشنهاد کرده‌اند [11, 14, 20-22].

هر چند اجرای کارگاه آموزشی به صورت کلی میزان استفاده دانشجویان از مهارت‌های تحصیلی را افزایش داد، اما این افزایش فقط در سه مهارت از ده مهارت تحصیلی معنی‌دار بود. عوامل متعددی در این زمینه اثرگذارند؛ یک جنبه آن به نوع مداخله آموزشی برمی‌گردد که در این مطالعه به صورت برگزاری کارگاه آموزشی بود. روش کارگاهی با توجه به سهولت اجرا، احتمال بازدهی بیشتر با صرف وقت کمتر، مقرون به صرفه بودن برای دانشجو و سیستم آموزشی، تکیه بر تاثیرات مثبت و مطلوب گروه، نیاز کمتر به هماهنگی‌های بین‌بخشی و فرابخشی در سیستم آموزشی و نیز استفاده از تجارب فردی پژوهشگر به عنوان مشاور و مدرس انتخاب شد. به نظر می‌رسد آموزش مهارت‌های تحصیلی در قالب ارایه واحد درسی موثرتر از اجرای یک یا دو کارگاه آموزشی طی ترم تحصیلی باشد. جنبه دیگر به نوع مهارت‌های تحصیلی برمی‌گردد. در این مطالعه استفاده از مهارت‌های تحصیلی برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های تحصیلی، استفاده از روش‌های تقویت حافظه و استفاده از تکنیک‌های صحیح مطالعه بهبود معنی‌داری پیدا کرد. این مهارت‌ها بیشتر جنبه شناختی را درگیر نموده، سریع‌تر آموخته شده و به اجرا در می‌آیند، در حالی که در سایر مهارت‌های تحصیلی شامل مدیریت زمان در انجام کارها و مطالعات، تمرکز حواس در مطالعه، استفاده از یادداشت‌برداری هنگام مطالعه، استفاده از تکنیک‌های تندخوانی، استفاده از مهارت‌های تست‌زنی و کنترل اضطراب امتحان علاوه بر جنبه شناختی، جنبه‌های عاطفی و روانی - حرکتی نیز درگیر می‌شوند. همچنین این مهارت‌ها نیاز به تکرار، تمرین روزانه و استفاده مداوم دارند تا درونی شده و به صورت عادت درآیند. نتایج این مطالعه نشان داد که بیشترین و کمترین میانگین نمره به ترتیب مربوط به مهارت کنترل اضطراب امتحان و مهارت استفاده از روش‌های تقویت حافظه بود. بررسی مهارت‌های مطالعه دانشجویان دندان پزشکی نشان داد بیشترین مشکل آنان در زمینه به‌خاطر سپاری و یادآوری مطالب، تمرکز حواس و مدیریت زمان است. همچنین دانشجویان بر مرور و دوره مطالب خوانده شده اصرار داشتند [22]. در مطالعه‌ای که ارتباط مهارت‌های مطالعه را با شیوه آمادگی برای امتحان بررسی نمودند، بیشترین میانگین مربوط به مهارت یادداشت‌برداری و کمترین میانگین مربوط به مهارت مدیریت وقت بود [15].

نتایج این مطالعه تاثیر مداخله آموزشی مهارت‌های تحصیلی را بر پیشرفت تحصیلی (معدل) دانشجویان به صورت معنی‌داری نشان داد. این نتیجه با نتایج مطالعات چندی همسو است [11, 14, 15, 21]. از آنجا که بهبود مهارت‌های تحصیلی بخشی از یادگیری خودتنظیم در دانشجویان است، نتایج این پژوهش نشان داد یادگیری خودتنظیم از طریق بهبود مهارت‌های تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان موثر است. در مطالعه دیگری روی دانشجویان

- learning. Psychol Test Assess Model. 2010;52(4): 472-90.
- 3- Wolters CA. Regulation of motivation: Evaluating an underemphasized aspect of self-regulated learning. Educ Psychol. 2003;38(4):189-205.
- 4- Sadeghi Z, Mohtashami R. Role of meta-cognition in learning process. Iran Q Educ Strategy. 2011;3(4):143-8. [Persian]
- 5- Zimmerman BJ. Self-regulated learning and academic achievement: An overview. Educ Psychol. 1990;25(1):3-17.
- 6- Soltani Arabshahi SK, Naeimi L. Assessment of the current situation of - self-directed learning skills in medical students. Razi J Med Sci. 2013;20(113):10-9. [Persian]
- 7- Loret De Mola Garay JE. [Estilos y estrategias de aprendizaje en el rendimiento académico de los estudiantes de la universidad peruana "los andes" de huancayo - peru]. Rev Learn Style. 2011;8(8):1-40. [Spanish]
- 8- Broadbent J, Poon WL. Self-regulated learning strategies & academic achievement in online higher education learning environments: A systematic review. Internet High Educ. 2015;27:1-13.
- 9- Tejedor-Tejedor FJ, Gonzalez Salvador G, Garcia Senoral MM. [Estrategias atencionales Y rendimiento academico en estudiantes de secundaria]. Rev Latinoamde Psicol. 2008;40(1):123-32. [Spanish]
- 10- Khadivzadeh T, Saif AA, Valae N. The relationship of students' study strategies with their personal characteristics and academic background. Iran J Med Educ. 2004;4(2):53-61. [Persian]
- 11- Valizadeh L, Fathi Azar E, Zamanzadeh V. The relationship between learning characteristics and academic achievement in nursing and midwifery students. Iran J Med Educ. 2008;7(2):443-50. [Persian]
- 12- Changizi Ashtiyani S, Shamsi M. Assessment of influencing factors of educational decline and presenting suitable solutions from the students viewpoints of Arak University of Medical Sciences. Res Med Educ. 2010;12:24-34. [Persian]
- 13- Karimi M, Farahbakhsh K. Relationship between affective self-regulation and study skills with educational performance of students of Isfahan University of Medical Science. I Iran J Med Educ. 2012;11(9):1149-61. [Persian]
- 14- Badeleeh Shamooshaki MT, Hosseini SA, Charkazi A, Jafari SY, Bakhsha B. The relationship between students' study skills and academic achievement. Iran J Med Educ. 2013;13(1):66-71. [Persian]
- 15- Dehghani GH, Soltanalgharaei Kh. Relationship of study skills and exam preparation method in master students. Educ Strategy Med Sci. 2014;7(1):51-6. [Persian]
- 16- Babaei Shirvani Z, Faramarzi M, Naderi H, Fakhri S. Relationship between studying and learning strategies and academic performances in medical sciences students. Educ Strategy Med Sci. 2015;8(3):165-70. [Persian]
- 17- Donker AS, de Boer H, Kostons D, Dignath van Ewijk CC, van der Werfa MPC. Effectiveness of learning strategy instruction on academic performance: A metaanalysis. Educ Res Rev. 2014;11:1-26.
- 18- Robbins ST, Lauver K, Le H, Davis D, Longley R. Do psychosocial and study skill factors predict college outcomes? A meta-analysis. Psychol Bull. 2004;130(2):261-88.

پرستاری و مامایی نیز یکی از دلایل شکست یا آفت تحصیلی دانشجویان را عدم توجه به مولفه‌های اثرگذار در یادگیری ذکر کرده و در مطالعه خود ارتباط ویژگی‌های یادگیری نظیر شیوه مطالعه، منبع خودکنترل و مولفه‌های یادگیری خودتنظیم را با پیشرفت تحصیلی دانشجویان نشان می‌دهند[11].

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، اجرای مداخله توسط یک نفر بود که به علت کمبود وقت، کمبود نیروهای آموزشی و درگیری مداوم پژوهشگر و سایر همکاران در فعالیتهای آموزشی، پژوهشی و اجرایی خود بود. در صورت افزایش تعداد پژوهشگران، امکان اجرای تعداد کارگاه‌های بیشتر یا آرایه مطالب در قالب یک واحد درسی طی ترم تحصیلی وجود داشته و درگیری ذهنی دانشجویان با یادگیری مهارت‌های تحصیلی بیشتر می‌شد. این مداخله در جهت ارتقای مهارت‌های شناختی یادگیری خودتنظیم در دانشجویان انجام گرفت. پیشنهاد می‌شود طراحی و اجرای این مداخله یا مداخلات مشابه که در جهت ارتقای مهارت‌های یادگیری خودتنظیم در حیطه‌های شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی هستند، در قالب یک واحد درسی طی ترم تحصیلی صورت گیرد. بنابراین جا دارد این مهارت‌ها توسط اساتید مشاور آموزش داده شده و توسط اساتید دروس تخصصی و غیرتخصصی در جنبه‌های نظری و عملی به صورت مستمر تقویت شوند.

نتیجه گیری

اجرای کارگاه‌های آموزشی مهارت‌های تحصیلی بر کاربرد این مهارت‌ها توسط دانشجویان و پیشرفت تحصیلی آنان موثر است.

تشکر و قدردانی: از همکاری دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام و نیز دانشجویان عزیز فوریت پزشکی مقطع کاردانی ورودی بهمن ۹۲ در اجرای این پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

تأییدیه اخلاقی: مقاله حاضر برگرفته از طرح تحقیقاتی مصوب مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام با کد ۹۱۰۵۳۰ است.

تعارض منافع: هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

منابع مالی: مقاله حاضر برگرفته از طرح تحقیقاتی آموزش در پژوهش مصوب دانشگاه علوم پزشکی ایلام بوده و منبع تأمین و حمایت مالی آن از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایلام بوده است.

منابع

- 1- Derakhshan Horeh Kh. Self-regulated learning. Educ Tech. 2010;2(26):27-9. [Persian]
- 2- Winne PH. Bootstrapping learner's self-regulated

academic year 2008-2009. *Teb Tazkieh*. 2009;19(4):63-73. [Persian]

23- Abolghasemi M, Mirali Rostami O. Assessment of influencing factors of academic achievement of students in Tehran University of Engineering to present a model of predicting their academic achievement. *Iran J Engin Educ*. 2001;15(58):67-84. [Persian]

24- Noohi S, Hosseini M, Rokhsarizadeh H, Saburi A, Alishiri Gh. Progress motivation among Baqiyatallah University of Medical Sciences students and its relationship with academic achievement. *J Mil Med*. 2012;14(3):200-4. [Persian]

19- Vrugt A, Oort FJ. Metacognition, achievement goals, study strategies and academic achievement: pathways to achievement. *Metacog Learn*. 2008;30:123-46.

20- Badeleh MT, Hesam M, Charkazi A, Asghari SZ, Khorsha H. Study skills in nursing and midwifery students of Golestan University of Medical Sciences. *J Res Dev Nurs Midwifery*. 2012;9(1):34-40. [Persian]

21- Torabi M, Haghani J, Mosavi E. Assessment of the habits and study skills in the dental students. *Strides Dev Med Educ*. 2014;11(2):244-50. [Persian]

22- Rouhani A, Akbar M, Mamavi T. Evaluation of study skills among student of Mashhad Dental School in

